

Εμπειρίες Ζωής

Η ανθρωπότητα σε κρίσιμο σταυροδρόμι

Photo by Aaron Burden on Unsplash

Βασίλης Πανίδης MBA

• [LinkedIn](#)

Ασφαλιστικό πράκτορας, Agency Manager στην Ionios New Agency, Μέλος του Πολιτικού Συμβουλίου και Πρόεδρος της ΤΟ Κεντρικής Μακεδονίας της «Δημιουργίας Ξανά», Μέλος του ΔΣ του Συνδέσμου Διαμεσολαβούντων Ασφαλιστικών Εργασιών και του Σωματείου «Θεσσαλονίκη 21^{ος} αιώνας»

Key ideas:

- 1) Κάθε αλλαγή δημιουργεί ευκαιρίες, αλλά κρύβει παγίδες.
- 2) Έμπνευση, δημιουργικότητα, καθοδήγηση, ηγεσία, εμπιστοσύνη, ευθύνη, επικοινωνία, φαντασία, θα είναι έννοιες που θα έχουν ζήτηση στο μέλλον, ενώ δουλειές ρουτίνας θα αποτελέσουν παρελθόν.
- 3) Η τεχνολογία μπορεί να βοηθήσει στην ενασχόληση με τα κοινά στα πρότυπα της άμεσης συμμετοχικής δημοκρατίας.

Είναι αλήθεια πως σήμερα γεννιούνται τα παιδιά των 200 χρόνων;

Πως αγοράζουμε το τελευταίο μας αυτοκίνητο;

Θα έχουν τα κινητά σε 10 χρόνια 1 000 000 φορές περισσότερες δυνατότητες από τα σημερινά;

Θα σταματήσουν οι χειρουργοί να πιάνουν νυστέρι;

Θα γίνει η Σαχάρα ένα τεράστιο πάρκο;

Θα αντικαταστήσει η εικονική πραγματικότητα την αληθινή ζωή;

Αυτά είναι μερικά μόνο από τα ερωτήματα που προκύπτουν για τον κόσμο μας και το πώς θα είναι σε μερικά χρόνια χάρη στην τέταρτη βιομηχανική επανάσταση και την ιλιγγιώδη έκρηξη της τεχνολογίας που αυτή φέρνει.

Μία ιδιαίτερα δημοφιλής κατηγορία ομιλητών εμφανίζεται τελευταία, οι περίφημοι «Ανθρωπολόγοι-Μελλοντολόγοι» (Humanists-Futurists), οι οποίοι περιγράφουν τη ζωή στον πλανήτη μας στο κοντινό μέλλον και ένα έχω να σας πω: **Είναι ένας διαφορετικός κόσμος!**

Ας πάρουμε κάποιες μόνο από αυτές τις προβλέψεις, προκειμένου να κατανοήσουμε τις τεκτονικές αλλαγές στον τρόπο ζωής μας που είναι προ των πυλών.

Αναπόσπαστο κομμάτι της καθημερινότητας μας είναι πλέον τα κινητά τηλέφωνα μας. Είναι αμέτρητες οι εφαρμογές τους που καθορίζουν την κάθε λογής δραστηριότητα μας σε κάθε στιγμή της ημέρας, σε βαθμό εξάρτησης! Επαγγελματική δραστηριότητα, διασκέδαση και ψυχαγωγία, κοινωνική δικτύωση, σχέσεις, όλα περνούν από το κινητό! Δε μπορώ καν να διανοηθώ τι θα μπορεί να κάνει μία συσκευή με 1 000 000 φορές περισσότερες δυνατότητες από τις σημερινές, αν ευσταθεί η πρόβλεψη και μάλιστα σε δέκα μόλις χρόνια!

Μία άλλη πτυχή της καθημερινότητας μας είναι η μετακίνηση μέσω της χρήσης αυτοκινήτων. Τα αυτοκίνητα τα οποία δε θα χρειάζονται οδηγό (self-driven cars), έρχονται κι αυτά πιθανότατα σε μία περίπου δεκαετία και θα αλλάξουν τελείως τη ζωή,

ιδιαίτερα μέσα στις πόλεις! Τα τροχαία ατυχήματα και οι θάνατοι στην άσφαλτο προβλέπεται να μηδενιστούν, η εικόνα στα αστικά κέντρα χωρίς το κυκλοφοριακό πρόβλημα θα είναι εντελώς διαφορετική.

Στον τομέα της ιατρικής συντελείται επίσης μια επανάσταση! Κατ' αρχήν οι χειρουργοί θα σταματήσουν να κρατούν νυστέρι, αφού τη χειρουργική διαδικασία θα αναλάβουν τα ρομπότ, κάτι που ήδη γίνεται με σπουδαία αποτελέσματα. Είναι επιβεβαιωμένο πως η ακρίβεια της μηχανής δε μπορεί να συγκριθεί με το πιο σταθερό χέρι. Κάτι αντίστοιχο ισχύει και στη διάγνωση. Ένας Η/Υ μέσα σε δευτερόλεπτα μπορεί να διαγνώσει π.χ. ένα μελάνωμα, καθώς έχει τη δυνατότητα να επεξεργαστεί εκατομμύρια απεικονίσεις με απίστευτη ταχύτητα! Δεν υπάρχει ανθρώπινη εμπειρία που να μπορεί να συγκριθεί με αυτό!

Η τεχνολογία της τρισεδιάστατης απεικόνισης & εκτύπωσης φέρνει επίσης κοσμογονικές αλλαγές! Εικάζεται πως θα μπορούν να δημιουργηθούν πρακτικά τα πάντα, από ανθρώπινα μέρη και όργανα, μέχρι τροφή! Το προσδοκώμενο ζωής θα εκτιναχθεί σε απίστευτα ύψη, ανάλογα και ο πληθυσμός στον πλανήτη, κάτι που επιφέρει προφανώς άλλα προβλήματα.

Και αυτά όμως ίσως ξεπεραστούν με τη βοήθεια της τεχνολογίας. Εκτός από το θέμα του επισιτισμού, στο οποίο αναφέρθηκα προηγουμένως, φαίνεται πως υπάρχει λύση και στο θέμα της επάρκειας σε νερό και οξυγόνο, χωρίς να χρειαστεί να εποικίσουμε σε άλλο πλανήτη! Τεράστιοι υδροφόροι ορίζοντες θα μπορούν να εντοπιστούν στο υπέδαφος και να αξιοποιηθούν κατάλληλα, μετατρέποντας για παράδειγμα την άγονη και αφιλόξενη έρημο της Σαχάρας σε έναν επίγειο παράδεισο.

Γίνεται φανερό πως η ανθρωπότητα βρίσκεται μπροστά σε ένα κρίσιμο σταυροδρόμι! Η τεχνολογία καλπάζει και δεν είναι εύκολο να προβλέψουμε με ακρίβεια πόσα και ποια από αυτά που ανέφερα και από τόσα άλλα που συζητούνται θα γίνουν πραγματικότητα ή πόσα άλλα θα συμβούν που δε μπορούμε καν να διανοηθούμε! Το σίγουρο είναι πως η εικόνα του πλανήτη σε ένα πολύ κοντινό μέλλον θα θυμίζει ταινία επιστημονικής φαντασίας.

Τεχνητή νοημοσύνη και γενετική από τη μία, υπερπληθυσμός και κλιματική αλλαγή από την άλλη, όλα συνέπειες άμεσες η έμμεσες της τεχνολογικής έκρηξης που βιώνουμε, υπογραμμίζουν πολύ εμφαντικά πως η τεχνολογία, ενώ έρχεται να λύσει προβλήματα και να βοηθήσει το ανθρώπινο είδος να εξελιχθεί, ταυτόχρονα ευθύνεται για άλλα στα οποία καλείται εκ νέου να δώσει λύσεις.

Σε αυτό το κατώφλι προς ένα Νέο Κόσμο, η κοινωνία καλείται να προσαρμοστεί. Είναι γνωστό άλλωστε, πως κάθε μεγάλη αλλαγή δημιουργεί ευκαιρίες, αλλά κρύβει και παγίδες!

Ένα τεράστιο ερώτημα που τίθεται είναι τι θα γίνει με την απασχόληση. Σε ποιο βαθμό οι μηχανές θα αντικαταστήσουν τους ανθρώπους; Πόσα επαγγέλματα θα εκλείψουν; Πού θα φτάσει η ανεργία;

Ανέκαθεν οι τεχνολογικές εξελίξεις είχαν σαν αποτέλεσμα να κλείσουν επαγγέλματα, αλλά και καινούρια να δημιουργηθούν. Ποιος δε θυμάται τον Τσάρλυ Τσάπλιν στο «Μοντέρνοι Καιροί», να σφίγγει ανέκφραστος τη βίδα στη γραμμή παραγωγής; Μήπως όποιος περνά από τη θαυμάσια γέφυρα του Ρίο-Αντίρριο έχει ξεχάσει πως πριν λίγα μόλις χρόνια τη διαδρομή την έκαναν με πορθμείο (επιβατηγό – οχηματαγωγό πλοίο); Ωστόσο αυτή τη φορά η ταχύτητα των εξελίξεων θα είναι ασύλληπτη!

Θα απαιτηθεί μεγάλος βαθμός προσαρμοστικότητας και αυτό ανοίγει ένα παράθυρο ευκαιρίας στους νέους που κατέχουν καλύτερα τις νέες τεχνολογίες και δεν έχουν ακόμη παγιώσει αντιλήψεις και συνήθειες. Για τους μεγαλύτερους τα πράγματα θα είναι πιο δύσκολα, άλλωστε το γνωστό αγγλικό ρητό «You can't teach an old dog new tricks» νομίζω τα λέει όλα.

Γενικά πάντως, φαίνεται πως θα απαιτηθούν δεξιότητες που σχετίζονται με τη Συναισθηματική Νοημοσύνη, το λεγόμενο EQ (Emotional Quotient), αφού από ό,τι φαίνεται, αργά αλλά κι όμως θα γίνει κι αυτό προνόμιο των μηχανών: Έμπνευση, δημιουργικότητα, καθοδήγηση, ηγεσία, εμπιστοσύνη, ευθύνη, επικοινωνία, φαντασία, θα είναι έννοιες που θα έχουν ζήτηση, ενώ δουλειές

ρουτίνας θα αποτελέσουν παρελθόν.

Ειδικά για τη χώρα μας που ως συνήθως ακολουθεί ασθμαίνουσα τις εξελίξεις, πού διώχνει τα καλύτερα μυαλά, το μεγάλο κεφάλαιο της και προάγει μοντέλα βολέματος στο Δημόσιο, που απασχολεί τη νεολαία της σε καφετέριες και μπαρ, έχει έρθει πραγματικά η Ώρα Μηδέν! Άμεση αλλαγή κατεύθυνσης με στοχευμένο επαγγελματικό προσανατολισμό για τους νέους σε επαγγέλματα που έχουν προοπτική, όπως στον κλάδο της πληροφορικής και απομάκρυνση από άλλα τα οποία είναι κορεσμένα αλλά ικανοποιούν τους ευσεβείς πόθους πολλών γονιών, είναι σήμερα επιτακτική ανάγκη!

Ακόμη κι έτσι όμως, το πρόβλημα της υψηλής ανεργίας θα απασχολήσει ιδιαίτερα και αυτό αποτελεί μία ακόμη παράμετρο που πρέπει να ληφθεί υπ' όψιν. Είναι λογικό, όσο μεγαλύτερο κομμάτι της παραγωγικής διαδικασίας ανατίθεται στις μηχανές, να απελευθερώνεται χρόνος και να δημιουργείται όφελος για τους ανθρώπους. Πως θα διανεμηθεί αυτό το όφελος στην κοινωνία;

Θα έχουμε υψηλών προσόντων και εξειδίκευσης στελέχη, με εξαιρετικά υψηλές αποδοχές, μία οικονομική ελίτ με άλλα λόγια από τη μία και στρατιές ανέργων από την άλλη, που θα ζουν με ένα ελάχιστο εισόδημα αξιοπρεπούς διαβίωσης από την άλλη; Μήπως αυτό είναι και το καλό σενάριο;

Επειδή αυτές είναι πολιτικές αποφάσεις, θα πρέπει να αναθερμανθεί, ιδιαίτερα ανάμεσα στους νέους, το ενδιαφέρον για τα κοινά και κατά συνέπεια για την πολιτική. Μόνο μία κοινωνία με υπεύθυνους, ενεργούς πολίτες είναι σε θέση να αντιμετωπίσει τόσο περίπλοκα ζητήματα και η συμμετοχή από μέρους των πολιτών θα πρέπει να είναι καθολική.

Το ευχάριστο είναι πως και σε αυτή την κατεύθυνση μπορεί να συνδράμει η τεχνολογία.

Η αντιπροσωπευτική πολιτεία, που είναι το πιο διαδεδομένο πολίτευμα στις μέρες μας στις προηγμένες χώρες, υπήρξε μετεξέλιξη της άμεσης δημοκρατίας, λόγω αντικειμενικών δυσκολιών που είχαν να κάνουν με την πρακτική αδυναμία συνεχούς συμμετοχής του συνόλου των πολιτών στη λήψη των αποφάσεων, λόγω μεγάλου πληθυσμού και γεωγραφικών αποστάσεων.

Έτσι επελέγη ένα σύστημα εκπροσώπησης, όπου η εξουσία περιήλθε σε λίγους, κάτι που δυστυχώς οδήγησε σε φαινόμενα εξάρτησης, διαφθοράς και πελατειακών σχέσεων.

Ίσως έφτασε η ώρα να ξαναγυρίσουμε στην άμεση δημοκρατία, όπου το σύνολο των πολιτών παίρνει αποφάσεις για τα κοινά. Η τεχνολογία παρέχει τα εργαλεία για κάτι τέτοιο! Ενημέρωση για όλα τα ζητήματα είναι διαθέσιμη σε κάθε υπεύθυνο, ενεργό πολίτη που επιθυμεί να συμμετάσχει στις αποφάσεις που καθορίζουν το μέλλον του, και ασφαλείς πλατφόρμες απλουστεύουν την εκλογική διαδικασία, εξοικονομώντας χρόνο και χρήμα. Το μοντέλο ήδη εφαρμόζεται με επιτυχία στην Ελβετία!

Βρισκόμαστε λοιπόν στο κατώφλι μιας νέας εποχής! Μιας εποχής γεμάτης προκλήσεις, αβεβαιότητες, αλλά και προσδοκίες! Μίας εποχής που ανήκει ολοκληρωτικά στη νέα γενιά!

Και παρά το φουτουριστικό τοπίο, το οποίο διαμορφώνεται, θα ήθελα να κλείσω με μία εικόνα από τη φύση και ένα μήνυμα προς τους νέους:

Κάθε μέρα που ξημερώνει, ξυπνά στη σαβάνα ένα λιοντάρι, που ξέρει πως κατά τη διάρκεια της ημέρας θα πρέπει να τρέξει όσο πιο γρήγορα

μπορεί, προκειμένου να επιβιώσει.

Ταυτόχρονα, ξυπνά και μία αντιλόπη, η οποία ξέρει επίσης πως κατά τη διάρκεια της ημέρας θα πρέπει να τρέξει όσο πιο γρήγορα μπορεί, αν θέλει να επιζήσει.

Δεν ξέρω αν είστε λιοντάρι ή αντιλόπη;

Αυτό που ξέρω είναι πως **κάθε μέρα που ξημερώνει, πρέπει να τρέξετε όσο πιο γρήγορα μπορείτε!**

Photo by [Daniel Thiele](#) on [Unsplash](#)